

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน เพื่อให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกรมชลประทานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำชลประทานและบำรุงรักษาระบบชลประทานในระดับไร่นา เพื่อให้มีการตระกฏหมายเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน และสอดคล้องกับหลักการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 85

จากการศึกษาพบว่า ไม่มีกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่มีความเหมาะสม และไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน จากกรณีศึกษากลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน ได้แก่ กลุ่มบริหารบ้านคลองด้วน กลุ่มบริหาร 2 ซ้าย - 1 ขวา และสหกรณ์การเกษตรชลประทานยางชุม จำกัด พบว่า การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มในด้านการมีส่วนร่วมกับกรมชลประทานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงประสบปัญหาและมีข้อจำกัดในหลายด้าน ซึ่งสาเหตุที่สำคัญคือ การไม่มีกฎหมายเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน ให้สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชลประทาน และบำรุงรักษาระบบชลประทานในระดับไร่นาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงควรมีกฎหมายเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน โดยกฎหมายควรกำหนดถึงขั้นตอนในการจัดตั้ง อำนาจหน้าที่ รูปแบบและโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน รวมทั้งสิทธิหน้าที่ของเกษตรกรผู้ใช้น้ำไว้อย่างชัดเจน เพื่อรับรองและส่งเสริมให้กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชลประทานและบำรุงรักษาระบบชลประทานในระดับไร่นาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม

498 62725 34 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : WATER-USERS' GROUPS / PEOPLE PARTICIPATION

PHATTHARIYA THEPKHACHON : LAWS SUPPORTING FOR THE
ESTABLISHMENT OF WATER-USERS' GROUPS IN THE IRRIGATION
AREAS. ADVISOR : ASST. PROF. EATHIPOL SRISAWALUCK, 158 pp.

This thesis aims to study the establishment of water-users' groups in the irrigation areas to enable farmers to participate in the management of irrigation water; and to legislate appropriate laws to support the establishment of water-users' groups in the irrigation areas in accordance with principles stipulated in the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550.

The study found that there were no existing legal provisions specifically on the establishment of water-users' groups in the irrigation areas. The existing laws was not appropriate and did not facilitate and support activities of the water-users' groups. Results from the case studies of water-users' groups found that the groups encountered issues and various limitations in performing their activities and in their involvement with the Royal Irrigation Department and local administrative agency; the key reason was the lack of law supporting the establishment of water-users' groups to enable the groups to participate in the effective management of the irrigation and maintenance of the irrigation system at the farm level.

Hence, there should be legislation of an appropriate laws to support the establishment of water-users' groups in the irrigation areas which clearly defines procedures involved in its establishment, the authority and function, structure of the management of the water-users' groups as well as the rights and responsibilities of farmers who use the water. Such laws will support and promote water-users' groups to be able to participate in the effective management and maintenance of irrigation system at the farm level.